

Derfor forespørgselsdebatten: Hvad agter ministeren, hvad agter regeringen at gøre for at standse uroen i fængslerne?

Besvarelse

Justitsministeren (Frank Jensen):

Forespørgslen i dag afspejler det, de fleste ved, nemlig at Kriminalforsorgen de seneste måneder desværre har været plaget af store problemer, nogle problemer, som bl.a. har givet anledning til omtale og diskussion i offentligheden. En del af debatten har været knyttet til konkrete sager vedrørende strafafsonere. De sager skal jeg lade ligge her i dag. Andre problemer har baggrund i Kriminalforsorgens økonomiske og budgetmæssige forhold. Det er dem, jeg vil kommentere under dagens debat.

Inden jeg tager fat på de konkrete forhold, vil jeg minde om Kriminalforsorgens generelle situation. I den borgerlige regerings tid i 1980'erne og først i 1990'erne blev Kriminalforsorgen udpint økonomisk. Der blev gennemført gentagne besparelser, såkaldte produktivtetsbesparelser, på Kriminalforsorgens økonomiske ressourcer. Der blev ikke taget hensyn til det ressourcebehov, som nye opgaver, nye belastninger medførte. Antallet af afsoningsdage i anstalterne, af tilsyn og personundersøgelser steg. Bemanningen i Kriminalforsorgens institutioner nærmede sig den kritiske nedre grænse. Ventekøerne steg. Der blev ikke investeret tilstrækkeligt i ny teknik, og Kriminalforsorgens bygninger blev ikke vedligeholdt i nødvendigt omfang.

Samtidig er der sket en udvikling i tyngden af Kriminalforsorgens opgaver. De indsatte i Kriminalforsorgens lukkede institutioner er blevet vanskeligere at håndtere; afsoningsmiljøet er desværre forværret, men det er heldigvis lykkedes i højere grad at finde alternativer til afsoning i lukkede institutioner for den mindre tunge del af klientellet. Endelig stilles der også på Kriminalforsorgens områder øgede krav til kvaliteten i indsatsen, til betjeningen af det øvrige retsvæsen og til arbejdsmiljø, trivsel og uddannelse for de ansatte.

Hvad angår de mere konkrete budgetproblemer, kan jeg oplyse, at de startede i 1996, hvor Kriminalforsorgen kom ud af finansåret med et underskud på knap 28 mio. kr. Årsagen til dette underskud var for det første, at antallet af uddannelsespladser for fængselsfunktionærer

blev udvidet i 1996, nye aktiviteter i de seneste år gjorde det nødvendigt at forøge rekrutteringen af fængselspersonale, og for at sikre, at det nye personale var uddannet, inden det blev fastansat, blev uddannelseskapaciteten i 1996 forøget med 50 pct. Dette betød et tilsvarende fravær af de medarbejdere, der var på uddannelse, et fravær, som de øvrige måtte fylde ud ude på institutionerne, ude på anstalterne. En del af det nye personale faldt desværre fra, hvad der yderligere forøgede udgifterne.

For det andet betød bl.a. rockerkrigen stigende udgifter til eksempelvis retsfremstillinger og bevogtning.

For det tredje steg det gennemsnitlige lønniveau med omkring 5 mio. kr. mere, end lønbevillingerne blev pristalsreguleret med. Endelig viste også andre udgiftsområder uventet stigning.

Tidligt i 1997 gik Kriminalforsorgen i gang med at iværksætte besparelser for at nedbringe dette underskud; bl.a. undlod man at foretage en almindelig pris- og lønregulering af driftsudgifterne for de forskellige institutioner under direktoratet. Herudover skar man ned, dels på større anskaffelser og vedligeholdelsesarbejder og dels på aktivitetsniveauet for personaleuddannelsen.

I løbet af forsommeren viste det sig, at der stik imod forventning ikke kunne spores tilstrækkelige resultater af de iværksatte besparelser. Regnskabstallene viste nemlig, at Kriminalforsorgen ikke ville få fjernet underskuddet fra 1996, hvis der ikke blev iværksat yderligere besparelser.

Derudover afslørede tallene et underliggende budgetproblem, der betød, at Kriminalforsorgen ville risikere at få et underskud på omkring 45 mio. kr. i 1998, hvis der ikke blev grebet yderligere ind.

Der var samlet set grund til, at besparelserne blev skærpet i forhold til det, der var gældende i foråret 1997, for de havde ikke den tilstrækkelige ønskede effekt. Som følge heraf blev det i juli 1997 indskærpet alle Kriminalforsorgens tjenestesteder, at de alene måtte afholde de absolut mest nødvendige udgifter for at opretholde det aktuelle aktivitetsniveau.

Samtidig blev der indført ansættelsesstop i såvel direktoratet som i fængslerne. Efter planen skulle ansættelsesstoppet videreføres, indtil personaleforbruget var reduceret med 165 årsværk. Dette antal skal ses i forhold til, at der er ansat knap 4.000 i hele Kriminalforsorgen.